

Παναγιώτης Μαυροειδής

Στις πρόσφατες **Πορτογαλικές εκλογές**, ο απερχόμενος συνασπισμός των συντηρητικών κομμάτων αν και κατέλαβε την πρώτη θέση, είχε μεγάλη εκλογική υποχώρηση (από 50.3% στο 38.5%) και έχασε την κοινοβουλευτική πλειοψηφία.

Στις διαβουλεύσεις που ακολούθησαν, η σημαντική εξέλιξη ήταν ότι το Κομμουνιστικό Κόμμα Πορτογαλίας (ΠΚΚ, αδελφό κόμμα του ΚΚΕ) και το Μπλόκο της Αριστεράς (συγγενικό προς το ΣΥΡΙΖΑ κόμμα), αποφάσισαν να **στηρίξουν και να συμμετάσχουν σε κεντρο-αριστερή κυβέρνηση**, με την πρωτοκαθεδρία στο **Σοσιαλιστικό Κόμμα**, έχοντας κοινοβουλευτική πλειοψηφία μαζί του.

Το Σοσιαλιστικό Κόμμα είναι κλασικό αστικό σοσιαλδημοκρατικό κόμμα, οι κυβερνήσεις του οποίου βαρύνονται με εφαρμογή άγριων μέτρων λιτότητας και δημοσιονομικής σταθεροποίησης, πριν την εκλογική του ήττα το 2011.

Για να μην υπάρχει καμία αμφιβολία για τους σημερινούς προσανατολισμούς του κόμματος, ο ηγέτης του **António Costa** σε πρόσφατες δηλώσεις του στους Financial Times, ξεκαθάρισε ότι ένας αριστερός κυβερνητικός συνασπισμός υπό την ηγεσία του ΣΚ, **θα σεβαστεί τους κανόνες της ευρωζώνης**, παρά την συμμετοχή των κομμάτων της αριστεράς.

«Το ΣΚ είναι το πλέον ευρωπαϊκό κόμμα στην Πορτογαλία», είπε. «Η χώρα, με τα βάρβαρα μέτρα της σημερινής κεντροδεξιάς κυβέρνησης έχει υποφέρει, ωστόσο τώρα υπάρχει η δυνατότητα να σταματήσουμε τις πολιτικές λιτότητας, χωρίς να θέσουμε σε αμφισβήτηση τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας», συνέχισε.

Σύμφωνα με τον ηγέτη του ΣΚ, μία κυβέρνηση με ηγετικό ρόλο στο ΣΚ, θα παραμείνει δεσμευμένη στη συμμετοχή της Πορτογαλίας στην ευρωζώνη και στην εφαρμογή του Συμφώνου Σταθερότητας της ΕΕ σε ότι αφορά τη δημοσιονομική πολιτική. «Η αναδιάρθρωση του χρέους και μια πιο χαλαρή δημοσιονομική πολιτική, πολιτικές που υποστηρίζονται από το ΠΚΚ και το Μπλόκο της Αριστεράς, δε θα αποτελέσουν μέρος του κυβερνητικού προγράμματος», δηλώνει χαρακτηριστικά, συμπληρώνοντας: «Το ΣΚ δε θα μετακινηθεί προς την πλευρά των αντι-Ευρωπαϊκών κομμάτων, μάλλον αυτά έχουν συμφωνήσει να διαπραγματευτούν ένα κοινό κυβερνητικό πρόγραμμα, χωρίς να θέτουν σε διακινδύνευση τις δεσμεύσεις της Πορτογαλίας, ως ενεργού μέλους της ευρωζώνης»

Όσο ξεκάθαρη είναι η τοποθέτηση του ΣΚ, άλλο τόσο **γυμνή και πολιτικά παραδομένη** είναι η θέση των κομμάτων της αριστεράς, που τρέχουν να δηλώσουν «πρόθυμοι» σε κυβέρνηση εφαρμογής του Προγράμματος Σταθερότητας, «υπό όρους».

Το **Μπλόκο της Αριστεράς**, με μια ρητορική ενάντια στη λιτότητα, κατάφερε να κερδίσει επιπλέον 500,000 ψήφους (10.2%), ξεπερνώντας σε επιρροή το ΠΚΚ και καταχτώντας την Τρίτη θέση. Με την εμπειρία της πλήρους υποταγής του ΣΥΡΙΖΑ στην ΕΕ και τη συνομολόγηση τρίτου μνημονίου στην Ελλάδα, η όμορη πολιτική του δύναμη στην Πορτογαλία, υποτίθεται πως έκανε μια στροφή προς τα αριστερά σε σχέση με το παρελθόν όπου είχε περισσότερο φιλο-ΕΕ προφίλ. «Για πρώτη φορά, το Μπλόκο της Αριστεράς

είπε δημόσια ότι αν είναι ανάγκη να φύγουμε από την ευρωζώνη για να τελειώσουμε με τη λιτότητα, θα το κάνουμε», δηλώνει στέλεχος της, συμπληρώνοντας: «το “όχι άλλες θυσίες για το ευρώ”, ήταν ένα σημαντικό μήνυμα για μας στην προεκλογική καμπάνια». Μεταξύ ΣΥΡΙΖΑ του 2102 και της ΛΑΕ...

Το ΠΚΚ από τη μεριά του, κάνει λόγο για «ρήξη και αναμέτρηση με τις δυνάμεις του υπερεθνικού κεφαλαίου, που κυριαρχούν στην καπιταλιστική ολοκλήρωση της ΕΕ». Ωστόσο, η θέση της αποχώρησης από αυτήν υποβαθμίστηκε σταδιακά, ενώ η προτεινόμενη «**πατριωτική και αριστερή πολιτική**», εστιάζει περισσότερο σε άμεσα μέτρα των εργαζομένων ενάντια στη λιτότητα και τις περικοπές, υποβαθμίζοντας την ανάγκη ανατροπής του αστικού και ευρω-ενωσιακού πλαισίου.

Όσο και αν τα δύο κόμματα της αριστεράς, παρουσιάζουν τη θέση τους για υπό όρους συμμετοχή σε μια αστική κυβέρνηση λιτότητας και εφαρμογής του Δημοσιονομικού Συμφώνου στην Πορτογαλία, ως κίνηση τακτικής και έκθεσης του ΣΚ, στην ουσία κάνουν μια **μετατόπιση στρατηγικής σημασίας**, δια του κυβερνητισμού, προς το αστικό στρατόπεδο.

Ωστόσο, όταν δίνεις έδαφος, ο αντίπαλος σε συντρίβει και δε σε συχαίρει.

Ο κανόνας αυτός επιβεβαιώνεται τραγικά και στην Πορτογαλία.

Σε μια πρωτοφανή πολιτική κίνησή του, ο Πρόεδρος της χώρας **Cavaco Silva**, έδωσε εντολή σχηματισμού κυβέρνησης μειοψηφίας στο ηττημένο κόμμα της δεξιάς, δηλώνοντας σχετικά:

«Στα 40 χρόνια δημοκρατίας, καμία κυβέρνηση στην Πορτογαλία δεν εξαρτήθηκε από την υποστήριξη αντι-Ευρωπαϊκών δυνάμεων, δηλαδή δυνάμεων που διακηρύσσουν ότι θα καταργήσουν τη Συνθήκη της Λισαβόνας, το Δημοσιονομικό Σύμφωνο, το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, καθώς επίσης να διαλύσουν τη νομισματική ένωση και να βγάλουν την Πορτογαλία από το ευρώ, επιπρόσθετα της απαίτησής τους για διάλυση του ΝΑΤΟ».

Σα να διαβάζει κανείς τις κατηγορίες ενάντια στο ΣΥΡΙΖΑ ότι ήθελε να βγάλει την Ελλάδα από το ευρώ και την ΕΕ! Δεν επρόκειτο για άγνοια, αλλά για επίγνωση ότι η πίεση θα είχε αποτέλεσμα την απόλυτη παράδοση.

Ο πρόεδρος δεν περιορίστηκε σε γεροντίστικες τυπικές διαπιστώσεις:

«Μετά την εφαρμογή ενός επαχθούς προγράμματος οικονομικής βοήθειας, που οδήγησε σε βαριές θυσίες, είναι καθήκον μου, στο πλαίσιο των συνταγματικών εξουσιών μου, να κάνω ότι είναι δυνατόν να εμποδίσω να σταλούν λαθεμένα μηνύματα στους οικονομικούς οργανισμούς, τους επενδυτές και τις αγορές».

Κανονική δικτατορία: πλήρης αγνόηση της κοινωνίας και της ψήφου των πολιτών, μπροστά σε επενδυτές και αγορές!

Στην πλευρά των αντιδράσεων, εντυπωσιάζει η «σεμνή και μετρημένη» ανακοίνωση του ΠΚΚ. Απουσιάζει κάθε ρητή αναφορά στα θέματα της ευρωζώνης και της ΕΕ στα οποία προκαλεί η Προεδρική απόφαση. Στην πιο ριζοσπαστική έκφρασή της αναφέρει:

«*Δε γίνεται ανεκτό ο Cavaco Silva να θεωρεί τον εαυτό του, όχι εγγυητή της εθνικής κυριαρχίας και ανεξαρτησίας, αλλά μάλλον των αγορών, των κερδοσκοπών και των συμφερόντων του υπερεθνικού κεφαλαίου*»

Όσο ο πυρήνας της πολιτικής των κομμάτων της αριστεράς, ακόμη και όσων μιλούν στο όνομα του κομμουνισμού, βρίσκεται στο θεσμικό αστικό πολιτικό σύστημα και ειδικά στην κυβερνητική διαχείριση, η σύγκλισή τους προς το λεγόμενο «κέντρο», θα είναι κάτι παραπάνω από βέβαιη. Αλλά και ταπεινωτική...

Για άλλη μια φορά αποδεικνύεται ότι η **στάση των κομμουνιστικών και αριστερών κομμάτων απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση**, αποτελεί σημείο κλειδί, είτε για την πλήρη ενσωμάτωσή τους στο αστικό πολιτικό σύστημα, είτε για την συγκρότηση ενός αντίπαλου πόλου με στόχο την ανατροπή της αστικής πολιτικής σε αντικαπιταλιστική και σοσιαλιστική κατεύθυνση.